

**ПРОГРАМНІ ПИТАННЯ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“УНІВЕРСАЛЬНІ ТА РЕГІОНАЛЬНІ СИСТЕМИ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ”**

1. Поняття та характеристика міжнародного права прав людини.
2. Історія виникнення ідеї прав людини.
3. Питання про природність і невід’ємність прав людини та можливість їх обмеження в міжнародному праві.
4. Питання про виключну внутрішню компетенцію держав у галузі прав людини.
5. Принципи захисту прав людини в Статуті ООН та інших міжнародних джерелах.
6. Основні універсальні та регіональні міжнародно-правові акти у галузі прав людини.
7. Природноправовий та позитивістський підходи до розуміння прав людини.
8. Співвідношення категорій “права” та “свободи” людини і громадянина, їх взаємозв’язок з категорією обов’язків.
9. Класифікація прав людини.
10. Права людини першого покоління.
11. Права людини другого покоління.
12. Права людини третього покоління. Формування четвертого покоління прав людини.
13. Громадянські та політичні права.
14. Економічні, соціальні, культурні права.
15. Колективні права.
16. Підстави обмежень прав і свобод особи.
17. Права і свободи людини і громадянина в умовах надзвичайного стану.
18. Концепція прав людини за Загальною декларацією прав людини 1948 р. Юридична сила Декларації.
19. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права 1966 р.: історія прийняття, каталог прав, контрольний механізм.
20. Перший Факультативний протокол до Міжнародного пакту про громадянські і політичні права 1966 р.
21. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права 1966 р.: історія прийняття, каталог прав, контрольний механізм.
22. Європейська система захисту прав людини (загальна характеристика).
23. Конвенція про права людини та основоположні свободи 1950 р. і протоколи до неї.
24. Міжнародно-правовий захист прав дітей.
25. Міжнародно-правовий захист прав жінок.
26. Міжнародно-правовий захист прав національних, етнічних, релігійних і мовних меншин.
27. Міжнародно-правовий захист прав біженців.
28. Міжнародне співробітництво в боротьбі з рабством, работоргівлею і торгівлею людьми.
29. Міжнародне співробітництво в боротьбі з катуваннями та іншими жорстокими, нелюдськими або такими, що принижують гідність, видами поводження і покарання.
30. Міжнародне співробітництво в боротьбі з геноцидом.
31. Міжнародне співробітництво в боротьбі з апартеїдом.
32. Міжнародне співробітництво в боротьбі з расовою дискримінацією.
33. Еволюція концепції прав людини в ЄС.
34. Компетенція Європейського Союзу щодо захисту прав людини.
35. Джерела прав людини в ЄС.
36. Співробітництво ЄС із Радою Європи у сфері прав людини.
37. Приєднання Європейського Союзу до Європейської конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р.
38. Роль ОБСЄ у захисті прав людини в Європі.
39. Становлення міжамериканської системи захисту прав людини.
40. Становлення Африканської системи захисту прав людини та народів.
41. Становлення азійської системи захисту прав людини.
42. Міжнародні неурядові правозахисні організації у системах захисту прав людини.
43. Діяльність Міжнародного Комітету Червоного Хреста.

44. Правозахисна діяльність Міжнародної амністії, Гельсінської групи, Хьюман Райтс Вотч, неурядових організацій проти тортур.
45. Підстави, види та форми міжнародно-правової відповідальності держав за порушення прав людини.
46. Міжнародні злочини у сфері прав людини: геноцид, злочини проти людства, військові злочини, злочин агресії.
47. Відповідальність фізичних осіб за скоєння міжнародних злочинів.
48. Правовий аналіз діяльності міжнародних військових трибуналів
49. Міжнародний кримінальний суд: склад, юрисдикція.
50. Концепція «гуманітарної інтервенції».
51. Уставні та конвенційні контрольні органи ООН щодо прав людини.
52. Правозахисна роль спеціалізованих установ ООН: МОП, ЮНЕСКО, ВООЗ.
53. Форми міжнародного контролю за дотриманням прав людини та розгляд індивідуальних скарг в рамках ООН.
54. Верховний Комісар ООН з прав людини: цілі діяльності, форми роботи.
55. Комітет ООН проти катувань: цілі діяльності, склад, форми роботи.
56. Комітет ООН з прав дитини: цілі діяльності, склад, форми роботи.
57. Комітет ООН з ліквідації расової дискримінації: цілі діяльності, склад, форми роботи.
58. Управління Верховного Комісара ООН у справах біженців цілі діяльності, форми роботи.
59. Реформування правозахисного механізму ООН.
60. Основні напрями діяльності Ради Європи у сфері захисту прав людини.
61. Система договорів Ради Європи з прав людини.
62. Комісар з прав людини Ради Європи.
63. Діяльність Європейського Комітету проти катувань
64. Діяльність Європейської Комісії проти расизму та нетерпимості
65. Європейський суд з прав людини: склад, юрисдикція, юридична сила рішень.
66. Реформа Європейського суду з прав людини 1998 року.
67. Процедура звернення із індивідуальною скаргою до Європейського суду з прав людини.
68. Виконання рішень Європейського суду з прав людини в Україні.
69. Хартія Європейського Союзу про основні права
70. Класифікація прав, закріплених у Хартії Європейського Союзу про основні права.
71. Інститут громадянства Європейського Союзу: основні права, що виникають із нього.
72. Інституційні механізми захисту прав людини в ЄС
73. Комітет по петиціям Європейського Парламенту: цілі діяльності, порядок звернення.
74. Європейський центр з моніторингу за фактами расизму та ксенофобії: цілі діяльності, склад, форми роботи.
75. Роль Суду ЄС у розвитку прав людини в ЄС
76. Нормативні документи ОБСЄ у сфері захисту прав людини
77. Механізми, передбачені документами по «людському виміру» ОБСЄ
78. Органи ОБСЄ, що мають повноваження у сфер захисту прав людини
79. Бюро ОБСЄ з демократичних інститутів і прав людини
80. Комісар ОБСЄ по справах національних меншин
81. Взаємодія ОБСЄ із РЄ та ЄС у сфері захисту прав людини.
82. Нормативна основа Міжамериканської системи захисту прав людини
83. Контрольні механізми Міжамериканської системи захисту прав людини
84. Співробітництво Організації Американських Держав з ООН та іншими міжнародними організаціями щодо забезпечення прав людини.
85. Нормативна основа Африканської системи захисту прав людини та народів
86. Контрольні механізми Африканської системи захисту прав людини та народів та Африканський союз
87. Діяльність Африканської Комісії з прав людини та народів.
88. Камера з прав людини у Суді Африканського Союзу.
89. Мусульманські стандарти основних прав і свобод людини.
90. Нормативна основа стандартів прав людини у державах ісламу